

Jordbruksforhandlingene 2016 - Diskusjonsnotat innspill fra Nord-Trøndelag Bondelag

1. Sammendrag

Landbruket med bærekraftig utnyttelse av våre naturgitte ressurser for matproduksjon, må utvikles i et langsiktig perspektiv. Bærekraft og grønt skifte er avgjørende ledetråder framover.

En rekke forhold i dagens verdensbilde er preget av usikkerhet, og tilsier at det er behov for å øke ressursene samfunnet retter inn mot landbrukssektoren. Selvforsyningsgraden er synkende.

Matprodusentene ønsker å bidra til å nå målsettingene Stortinget har vedtatt om økt matproduksjon basert på norske ressurser. Men dette må følges opp av rammevilkår fra Regjering og Storting. **For å øke selvforsyningsgraden, er Norge avhengig av utvikling av en klimasmart og ressursbasert landbruksproduksjon med aktiv kanaliserings-, distrikts- og strukturpolitikk. Måloppnåelse forutsetter verdikjedefokus og styrket virkemiddelbruk.** Budsjettoverføringene må økes for å sikre landbruk i hele landet. **Nord-Trøndelag Bondelag mener derfor det er behov for å øke rammekravet betydelig i årets forhandlinger og kommende år**

Norsk landbruk er en pakkeløsning som skal oppfylle en rekke målsettinger i det norske samfunnet. Vi understreker at Landbruksmeldinga fra 2012 legger ambisiøse målsettinger om økt matproduksjon på norske ressurser, økt arealbruk i hele landet, kulturlandskap og bosetting. Sittende Regjering har så langt ikke vist vilje til å følge opp målsettingene i gjeldende Stortingsmelding med tilstrekkelige budsjettmidler. Dette er uakseptabelt. **Nord-Trøndelag Bondelag legger stor vekt på å styrke arealbruken i hele landet.**

Nord-Trøndelag Bondelags hovedprioriteringer til jordbruksforhandlingene 2016 er:

- a. Sikre lønnsomhet for å øke matproduksjonen basert på norske ressurser i hele landet.*
- b. Styrke økonomi og verdiskaping i distriktslandbruket for å nå mål om økt produksjon.*
- c. Styrking av investeringsvirkemidler.*

Vår dato	Revisjon	Vår referanse
02.03.201		15/00848-11
6		

1.1 Sikre lønnsomhet for å øke matproduksjonen basert på norske ressurser i hele landet

- Effektivt tollvern – Forsvare norske interesser i Artikkel 19 forhandlingene og TTIP (for å bremse raskt økende import av landbruksvarer til Norge)
- Forenkling utvalgets omfattende forslag til forenkling av økonomiske virkemidler over jordbruksavtalen avvises. Endringene vil ha stor betydning i form av mindre målrettet virkemiddelbruk, noe som vil kunne gå på bekostning av landbruksproduksjon i distriktene.
- Markedsordningene må videreføres. Utnytte mulighetene for prisøkning i markedet (melk, gris, potet, økologiske produkter og grøntprodukter med markedsmuligheter)
- Styrking av husdyrtilskudd
- Etablering av tilskudd pr levendefødt kalv.
- Helkjedetinking i korn-kraftfôrpolitikken, og videreføre kanaliseringspolitikken
- Styrk kornøkonomien gjennom økt kvalitetsbetaling.
- Etabler tilskudd til nydyrking og øke grøftetilskuddet
- Opprettholde kvoteordningen for melk og kvotetaket.
- Opprettholde konsesjonsgrensene for hvite kjøttslag og arbeide for å endre målepunkt for konsesjon i smågrisproduksjon til antall smågris.

1.2 Styrke økonomi og verdiskaping i distriktslandbruket for å nå mål om økt matproduksjon

- Helhetlige utvikling av landbruket og videreføring av en aktiv eiendomspolitikk gjennom Konsesjonsloven.
- Styrke kanaliseringspolitikken
- Beholde markedsordningene
- Styrke distriktsvirkemidlene og fraktstøtte
- Styrke økonomien i grovfôrproduksjonene gjennom husdyrtilskudd og spesielt økt beitetilskudd.
- Bevare omsetningsregionene for melkekvoter
- Bedre økonomien i svinproduksjon (distriktsgrisen) gjennom styrking av strukturvirkemidlene.
- Korrigering av sonengrens for kjøtt i Stjørdal kommune.

1.3 Styrking av investeringsvirkemidlene;

- Styrke investeringsvirkemidlene
- Investeringsfond med skattefordel
- Innovasjon Norge må ta større risiko i distriktene og bedre kapitaltilgangen i disse områdene.

Vår dato	Revisjon	Vår referanse
02.03.201		15/00848-11
6		

2. Innledning

Nord-Trøndelag Bondelag har mottatt innspill fra til sammen 26 lokallag, dvs Overhalla bondelag, Nesset landbrukslag, Stjørdal Bondelag, Skjelstadmark landbrukslag, Lierne Bondelag, Nærøy bondelag, Vikna Bondelag, Namsos Bondelag, Stod Bondelag, Leka Bondelag, Grong Bondelag, Inderøy Bondelag, Ytterøy Bondelag, Egge og Kvam Bondelag, Foldereid Bondelag, Flatanger Bondelag, Skogn Bondelag, Fosnes Bondelag, Sandvollan Bondelag, Namdalseid Bondelag, Leksvik bondelag, Frosta Landbrukslag, Hegra Bondelag, Beitstad Bondelag, Skatval Bondelag og Åsen Bondelag.

Fylkeslaget har også fått innspill fra en rekke organisasjoner; Nord-Trøndelag Sau og geit, Tine, Nortura, Felleskjøpet, Hoff, Norges Birøkerlag, Norske landbrukstjenester og Miljøkalk AS.

3. Hovedprioriteringer Jordbruksforhandlingene 2016

En helhetlig landbrukspolitik for økt selvforsyning vil gi bedre ressursutnyttelse og større verdiskaping i norsk landbruk. Nord-Trøndelag Bondelag mener derfor det er behov for å øke rammekravet i årets forhandlinger sammenlignet med tidligere år.

Nord-Trøndelag Bondelags hovedprioriteringer til jordbruksforhandlingene 2015 er:

- a. Sikre lønnsomhet for å øke matproduksjonen basert på norske ressurser i hele landet.*
- b. Styrke økonomi og verdiskaping i distriktslandbruket for å nå mål om økt produksjon.*
- c. Styrking av investeringsvirkemidler.*

2.4 Bakgrunn for forhandlingene

Legitimiteten til norsk landbruk er i stor grad basert på utnyttelsen av våre naturgitte ressurser for matproduksjon. Klimaendringene gir økt ustabilitet i klodens produksjonsevne for mat, og den faktiske produksjonsevnen går ned. Europeisk økonomi står på ny overfor store utfordringer, og i Norge kan utviklingen tyde på at oljeøkonomien er mer usikker framover. På toppen av dette opplever den vestlige verden en meget omfattende flyktningekrise, som utfordrer våre samfunns evne til å ta vare på folk i nød. Dette øker behovet for å satse på innenlandsk matproduksjon og grønn verdiskaping.

Nord-Trøndelag Bondelag mener det er av største viktighet at Bondelaget i sitt krav står på samme linje som tidligere år ift behovet for å styrke lønnsomheten i jordbruket, og å opprettholde en balansert virkemiddelbruk som stimulerer til utnyttelse av norske produksjonsressurser. **Produktivitetsframgangen har vært betydelig i landbruket, og landbruket må beholde produktivitetsevnen. Inntektsgapet må tettes. I tillegg må både distriktsprofil og strukturprofil styrkes.**

Vår dato	Revisjon	Vår referanse
02.03.201		15/00848-11
6		

Nord-Trøndelag Bondelag vil avvise endringer i årets jordbruksavtale med bakgrunn i forenklingsutvalgets utrening. Endringer i tråd med utvalgets forslag vil svekke målrettingen i virkemiddelbruken, og virke sentraliserende for landbruket. Det er behov for økte budsjettoverføringer og styrket differensiering og målretting.

4. Pris

For å stimulere til økt produksjon, er det viktig å gi rom for økte prisuttak på de produkter og vareslag det er muligheter for dette i markedet. Vi kommer tilbake til hvilke produkter vi mener det er rom for å øke målprisene på, innenfor gjeldende rammer, i den videre omtalen.

5. Budsjettoverføringer

Budsjettoverføringene er å betrakte som en samfunnsinvestering for å sikre den norske befolkning langsiktig sikker forsyning av trygg mat fra et eget ressursbasert landbruk. Økte budsjettoverføringer er nødvendig, både for å sikre en kronemessig lik utvikling som andre grupper, og å tette inntektsgapet til andre grupper. Det er nødvendig med en markant opptrapping i budsjettoverføringene. Innretning av budsjettoverføringene har også stor betydning for muligheten til å drive distriks- og strukturpolitikk i landbruket.

De grovfôrbaserte produksjonene, som melk, storfekjøtt, ammeku og sau, er viktigst i distriktene og må løftes særskilt.

Svineproduksjon er også viktig for distriksjordbruket og må kunne drives i ulik størrelse utfra ressursgrunnlaget på gården. Smågrisproduksjon er arbeidsintensiv og kapitalkrevende. Lønnsomheten i mindre besetninger må bedres gjennom styrking av strukturvirkemidler.

Det er avgjørende å styrke distriktsprofilen i virkemiddelbruken, særlig med utgangspunkt i at Regjering og støttepartiene har gjort store strukturdrivende endringer i de foregående årene, som indirekte også svekker distriktslandbruket. Konsekvensen er dårligere grunnlag for å utnytte produksjonsressursene i hele landet, og må motvirkes raskt. Strukturprofilen må sikres i husdyrtilskuddene.

Nord-Trøndelag Bondelag vurderer det som viktigst å øke husdyrtilskudd, pristilskudd og investeringstilskudd. Ordningen med kvalitetstilskudd på storfekjøtt må videreføres. Samtidig er det viktig å opprettholde gode velferdsordninger over jordbruksavtalen.

4. Forenkling

Nord-Trøndelag Bondelag er kritisk til at Regjeringen gjennomfører omfattende og grunnleggende strukturelle endringer i landbrukspolitikken og landbrukssektoren, med forenkling som argument. Forenklingsutvalget har nå lagt fram forslag til omfattende endringer i hele det landbrukspolitiske virkemiddelsystemet i jordbruksavtalen. **Nord-Trøndelag Bondelag avviser alle endringer med utgangspunkt i utvalgets rapport i årets forhandlinger.** Virkemiddelsystemet er sammensatt og målrettet for å utnytte våre naturgitte muligheter til matproduksjon. Det er alvorlig at Regjeringen gjennom sin forenklingssiver undergraver

Vår dato	Revisjon	Vår referanse
02.03.201		15/00848-11
6		

kanaliseringpolitikken og potensialet for matproduksjon basert på norske ressurser. Dette er svært uheldig i beredskapssammenheng.

5. Korn- og kraftfôr

For å kunne øke innenlands produksjon av mat i tråd med målsettingene i landbruksmeldinga, mener Nord-Trøndelag Bondelag det er viktig å øke kornproduksjonen.

Nord-Trøndelag Bondelag mener det er behov for å stimulere til økt fôrkornproduksjon og bedre kvalitet på fôrkornet i Norge, for å øke norskandel korn i kraftfôr. Dette vil også øke selvforsyningsgraden basert på norske ressurser. Riktig sortsvalg og kvalitet vil ha stor betydning for optimal forutnyttelse i husdyrproduksjonene, og vil kunne gi økonomisk gevinst i produktkjeden fram mot ferdig kraftforvare. Dette vil etter vår vurdering være en vinn-vinn løsning for både kornprodusent, kraftfôrindustri og husdyrprodusenter.

Det er nødvendig å legge et helkjedeperspektiv til grunn for korn- og kraftfôrpolitikken. En bedre kornøkonomi må komme som et resultat av økt kvalitetsbetaling og prisuttak i markedet.

Reduksjonen i arealtilskuddet for kornproduksjon i sone 4 og 5 i jordbruksoppgjør i 2014 kan ikke begrunnes agronomisk. Dette er uheldig for utviklingen av kornproduksjonen i Trøndelag. Nord-Trøndelag Bondelag mener arealtilskuddet for korn i sone 4 og 5 må økes. Arealtilskuddet i sone 5 er nå faktisk lavere enn i sone 4. Tilskuddet har tidligere økt med økende sone med utgangspunkt i agronomiske forhold. Dette prinsippet må videreføres.

For å stimulere til økt matkornproduksjon bør det vurderes om det er formålstjenlig å øke prisforskjellen mellom matkorn og forkorn, dersom dette er markedsmessige mulig.

Fraktilskudd bør styrkes for å sikre økt produksjon generelt og i distriktene spesielt.

6. Næringsutvikling og kapitaltilgang

Økt matproduksjon krever utnyttelse av arealressursene i norsk landbruk. Grovforproduksjonene står helt sentrale i å utnytte grovfôrressursene både på innmark og i utmark.

Grovfôrproduksjonene er ryggraden i distriktsjordbruket. **Styrking av investeringsvirkemidlene vil bidra til nødvendig fornying av driftsapparatet, og sikre framtidig volumproduksjon i disse produksjonene.** Særlig trenger melk- og storfekjøttproduksjon en målrettet styrking av investeringsstøtten. Det er betydelig markedsmulighet for storfekjøtt. Løsdriftskravet aktualiserer behovet ytterligere.

Det legges også vekt på en styrking av investeringsvirkemidlene i grøntsektoren. I et voksende marked med stadig skjerpede krav til produsent, er det stort behov for nybygg og oppgradering av lager og kjølerom for å ivareta kvaliteten på produktene.

Behovet for arealtilpasset produksjonsapparat krever strukturinnretning og distriktsinnretning også i investeringsvirkemidlene. Det vises til høringsuttalelsen til egen høringsuttalelse fra Nord-Trøndelag Bondelag om løsdriftskravet .

Vår dato	Revisjon	Vår referanse
02.03.201		15/00848-11
6		

Investeringsstøtten bør gis opp til 35% av kostnadsoverslaget. Dette vil ha en utløsende effekt, og bedre lønnsomheten i framtidige utbyggingsprosjekter.

Det må innføres en ordning for fondsavsetning med skattefordel i jordbruket etter samme lest som skogfondsordningen, hvor fond følger landbrukseiendommen. Dette vil gi den enkelte gårdbruker mulighet til å bygge opp kapital i et eget investeringsfond.

7. Miljøvirkemidler (RMP, SMIL, grøfting)

Beitetilskudd

De nasjonale beitetilskuddene er meget viktig for å stimulere til bruk av beitearealer, samt ivareta kulturlandskap og biologisk mangfold. Rammene for å prioritere beitetilskudd innenfor RMP må også styrkes.

Grøftetilskudd

Nord-Trøndelag Bondelag mener tilskuddsordningen for grøfting av jordbruksareal må opprettholdes for å øke avlingsnivået på arealene. For å sikre økt tilslag i tilskuddsordningen må tilskuddssatsen økes.

Nydyrking

Som ledd i å øke matproduksjonen bør det etableres et tilskudd for nydyrking.

Tilskudd til beiteareal for kortnebbgås

Skadene forårsaket av trekkende kortnebbgås var omfattende i 2015. Bestanden har mer enn fordoblet seg siden 1996, og teller nå omkring 75 000 individer. Tilskuddsordningen for tilrettelegging av beiteareal for trekkende gås fungerer godt for de brukerne som faktisk nyter godt av den. Partnerskapet i Nord-Trøndelag jobber nå med å etablere en tredje tilskuddssats, som er rettet mot de brukerne som har desidert størst beitepress. Dette vil øke behovet for midler i ordningen.

Det er nødvendig med en økning av avsetningen av midler til ordningen både i Nord-Trøndelag og Nordland. Vi mener derfor det er behov for å øke ramma for RMP i disse fylkene, for å kunne prioritere nødvendige midler til beiteareal til kortnebbgås og kvitkinngås.

8. Økologisk landbruk

Økologisk landbruk bør utvikles i takt med markedet for økologiske produkter, slik at produksjonen tilpasses etterspørselen. **Økt prisuttak i markedet er avgjørende for både å dekke merkostnader og å sikre lønnsomheten i økologisk produksjon. Nord-Trøndelag Bondelag mener en må prioritere produktive ordninger, som fremmer produksjon.**

Etter vår vurdering bør det ikke gis mer til arealstøtte. Virkemidlene må innrettes slik at de stimulerer til best mulig vekstskifte. Vi mener derfor det er ønskelig å omprioritere det spesielle arealtilskuddet til økologisk kornproduksjon til produkt- og kvalitetsbetaling, dvs tilskudd pr kg produsert korn. Det bør også settes minimumskrav til avling.

Vår dato	Revisjon	Vår referanse
02.03.201		15/00848-11
6		

9. Velferdsordninger

Velferdsordningene er meget viktige for å sikre næringsutøverne mulighet for ferie og fritid, samt sikkerhet ved sykdom. Disse ordningene har stor betydning ift rekruttering til næringa.

Nord-Trøndelag Bondelag mener satsene bør økes mer enn kostnadsutviklingen for arbeidskraft, slik at tilskuddet gir mulighet for ferie og fritid. Dette er i økende grad viktig for sosial bærekraft i landbruket. Sykdomsavløsningsordningen prioriteres fremst av de ulike velferdsordningene.

Nyetablerte selvstendig næringsdrivendes rettigheter til fødselspenger må styrkes. Tilsvarende gjelder sykepenger.

10. Kjøtt og egg

Det avtales nå kun målpris for svinekjøtt. De andre kjøttslagene og egg inngår i volummodellen. Markedet tilsier at både lammekjøtt og storfekjøtt har potensial for prisøkninger. Det er betydelig underdekning av storfekjøtt, og muligheten for økt prisuttak for denne produksjonen må utnyttes. 20% av forbruket er nå import. Beitetilskuddene må økes både på innmark og særlig utmarksbeite. Dette er viktig for å styrke produksjonen og arealbruk i distriktene. Grovfôrlønnsomheten må styrkes gjennom økning i arealtilskuddet for gras.

Nord-Trøndelag Bondelag mener det er meget viktig å styrke økonomien i storfekjøttproduksjonen og stimulere til økt framføring av kvalitetsslakt gjennom kvalitetstilskuddet for storfe.

Fylkeslaget foreslår også å etablere en tilskuddsordning pr levendefødt kalv i storfekjøttproduksjon. Tilskuddet bør ha distriktsinnretning for å stimulere til kalveproduksjon i distriktene. Dette vil også sikre økt ammekuproduksjon i slike områder, noe som er viktig for å opprettholde arealbruken i hele landet.

Nord-Trøndelag Bondelag mener målpris på gris må økes med 20 øre/kg. Samtidig må tiltak for å sikre markedsbalanse prioriteres høyt. Nord-Trøndelag Bondelag mener dyretilskuddet for de 35 første purkene i griseproduksjonen må økes til kroner 2000 pr purke. Tilskudd til de første 1400 slaktegrisene må også dobles. Dette som et målrettet strukturvirkemiddel, men som også vil ha betydning ift distriktshensyn. Det er samtidig viktig å ivareta intensjonene i konsesjonsregelverket, jf omtale nedenfor.

Når det gjelder sau, ser vi en dramatisk reduksjon i saueholdet i store deler av fylket vårt. Nedgangen skyldes særlig rovviltproblematikk, og Nord-Trøndelag Bondelag er svært bekymra for utviklinga. Dagens situasjon er ikke bærekraftig med hensyn til beitebruken i utsatte områder. **Styrking av beitetilskuddene både i innmark og utmark er et målretta virkemiddel for å stimulere til aktivt beitebruk. Slik styrking må ikke gå på bekostning av areal- og kulturlandskapstilskuddet. Beitetilskuddene prioriteres først ift saueproduksjon, og en ønsker ikke en ytterligere dreining mot styrket kvalitetstilskudd. Ulltilskuddet må sikres.** En ønsker også endret telledato for produksjonstilskudd for sau, slik at telling skjer før beiteslipp.

Vår dato	Revisjon	Vår referanse
02.03.201		15/00848-11
6		

Styrket innfrakttilskudd for slakt er viktig for å sikre kjøttproduksjon i hele landet.

Konsesjonsregelverket

Det er svært viktig å beholde konsesjonsregelverket og konsesjonsgrensene i kraftfôrkrevende produksjoner. Erfaringene fra kyllingproduksjonen viser hvilke dramatiske konsekvenser endringer i konsesjonsgrensene har for strukturen og produksjonsfordelingen. Regjeringens dobling av grensen for kylling er dramatisk for mange produsenter i Nord-Trøndelag. Konsesjonsgrensene må ikke økes.

Nord-Trøndelag Bondelag mener at målepunktet i konsesjonsregelen for smågrisproduksjon må legges på antall smågris. En ser i dag tilpasning til smågrisproduksjon med engangspurker, noe som på overordna nivå innebærer en særnorsk og kostbar måte å produsere gris på. Endring av målepunktet er også viktig i forhold til krav til spredeareal.

Det er et økende press for fradeling og utbygging av kraftfôrkrevende produksjoner på fraskilt tomt/industriomt. **Nord-Trøndelag Bondelag mener det må innføres et krav i konsesjonsregelverket om at driftsenheter i de kraftfôrkrevende produksjonene selv skal eie 20 prosent av spredearealet.** Det må være et grunnleggende prinsipp at produksjon og areal henger sammen.

10.1 Distriktstilskudd kjøtt Stjørdal

En arbeidsgruppe bestående av lokallagene i Stjørdal og Stjørdal kommune har i vinter arbeidet med spørsmålet om korrigerende avsoning for kjøtt i Stjørdal kommune. Nord-Trøndelag Bondelag støtter konklusjonene fra gruppen. De gjeldende soneregnene er avvikende i Stjørdal sammenlignet med andre kommuner i Trøndelag. Stjørdal er den eneste kommunen hvor alt areal i utgangspunktet er sone 1, mens det kun er merka for sone 2 i noen avgrensede områder. Det innebærer for eksempel at sone 1 i Stjørdal grenser mot sone 3 i Meråker.

Prinsippet som er fulgt i andre kommuner, er at sone 1 er knyttet til de lavereliggende områdene, og grenser naturlig til sone 2 i hele kommune. Det er dermed helt unaturlig at de høyere liggende områdene, særlig områdene innover mot Meråker, ligger i sone 1.

Urimeligheten i soneregnene i Stjørdal kommune kommer tydelig fram når en trekker opp en sammenhengende grense mellom sone 1 og 2 gjennom hele kommunen. Sammenligner en soneregnene i Stjørdal med liknende dalfører i Sør-Trøndelag og på Nordmøre, for eksempel Orkdal, Meldal, Rindal og Surnadal, så finner en at soneregnene gjennomgående er satt høyere over havet i Stjørdal. I de andre kommunene går grensen mellom sone 1 og sone 2 på kjøtt fra ca 25 til ca 75 moh. Grensen mellom sone 2 og sone 3 går omkring 200 moh. En kan også sammenligne med Verdal kommune i Nord-Trøndelag.

De naturgitte forholdene for jordbruksproduksjon er sammenlignbare i Stjørdal og de nevnte kommunene. Med utgangspunkt i dette mener arbeidsgruppa at sone 1 i Stjørdal kommune naturlig bør omfatte elvedeltaet og grovt de lavereliggende områdene under høydekote 25-75 moh. Områdene over dette høydenivået bør flyttes opp til sone 2 i sin helhet. Det bør også gjøres endringer, slik at deler av områdene som i dag ligger i sone 2 flyttes opp i sone 3.

Vår dato	Revisjon	Vår referanse
02.03.201		15/00848-11
6		

Forslag til ny grense mellom sone 1 og sone 2

I Stjørdal går grensen mellom sone 1 og 2 i selve elvedeltaet på omkring 25 moh, men grensa er betydelig høyere når en kommer til Skjelstadmarka, Øvre Lånke osv. Dette er urimelig, og gjenspeiler etter vår vurdering ikke de faktiske vekstforholdene i området.

Sonegrensa må i større grad ta høyde over havet som utgangspunkt, dvs omkring 25-75 meter over havet fra Malvikgrensa via Hell til Einang ved Stjørdalselva videre langs høydekote 50 til eksisterende grense i Langsteindalen og grense Levanger kommune.

Forslag til ny grense mellom sone 2 og 3

Følgende områder bør samtidig løftes til sone 3; Øvre Forradal, Beitlandet, Åsanfeltet, Almlid, Vigdenes, Haugås, Kulåsen og Tangvold. Områdene i øvre del av Sona i fra Sonfossen og til og med Sunndal. Ytteråsen i Elvran. Øvre Langstein og øvre deler av Skjelstadmark (dette er områdene Skei/Risholet på Langstein og Borås/Auset, videre til Lia/Bulandet i Skjelstadmark.

11. Grønnsaker, frukt og potet

Importvern og målpris

Sikring av effektivt importvern er helt nødvendig for å beholde og videreutvikle verdiskapinga i hele verdikjeden. RÅK systemet må styrkes med prisnedskrivning for potetflak.

Målpriser grønnsaker, bær og potet

For å dekke både økte produksjonskostnader og styrke økonomien innen grøntsektoren, mener Nord-Trøndelag Bondelag **målprisene må økes på de produktene dette er mulig jf markedssituasjonen.**

Arealtilskudd, og en betydelig satsing på investeringsvirkemidler

På grunn av stadig økende importpress, mener Nord-Trøndelag Bondelag det er grunn til å styrke budsjettoverføringene til frukt-, bær- og grøntsektoren.

Som nevnt i tidligere kapittel er det stort behov for fornying av lagerstruktur i grøntsektoren.

Investeringsvirkemidlene må styrkes betydelig, og grøntsektoren må prioriteres som andre produksjoner. Tilskudd til grøfting og hydrotekniske anlegg prioriteres også.

Det er viktig å styrke avrensordningen for potet for å unngå et stort avfalls-/miljøproblem, samt fare for økt smittepress.

Kompetanse, forskning og utvikling

Nord-Trøndelag Bondelag mener det er viktig å sikre Settepotetanlegget i Overhalla. Vi vil videre understreke viktigheten av å prioritere midler til ordningen statskontrollerte settepoteter. Sortsutvikling er nødvendig både i potet-, bær- og grøntproduksjonen.

12. Melk (ku og geit, kvoteordningen)

Vår dato	Revisjon	Vår referanse
02.03.201		15/00848-11
6		

For å nå målsettingene om økt innenlandsk produksjon må arealressursene utnyttes. Melkeproduksjonen er svært sentral i dette, og er en bærebjelke i norsk landbruk. Spesielt i distriktsjordbruket.

Det er avgjørende å sikre nødvendig fornying av driftsapparatet og å opprettholde melkevolumet til foredlingsindustrien i åra framover. Skal vi få nok melk framover, er det nødvendig at produsenter som investerer i større grad må få beholde rasjonaliseringsgevinsten.

Løsdriftskravet krever også et markert taktskifte i virkemiddelbruken, dersom en ønsker å opprettholde produksjon over hele landet basert på norske ressurser. Det er nødvendig å stimulere til en arealtilpasset struktur, for å muliggjøre framtidsretta investeringer i melkeproduksjon i hele landet og med svært ulikt naturgrunnlag. Styrka struktur- og distriktsinnretting er nødvendig.

Nord-Trøndelag Bondelag mener **husdyrtilskuddet** må økes. **Beitetilskuddene** må fortsatt økes, for å styrke arealbruk og grovfôrverdien.

Målprisen på melk må økes med x øre

Kvteordningen for melk er svært viktig, og må videreføres. Kvteordningen er en forutsetning for å kunne opprettholde prisnivået i melkeproduksjonen.

For å sikre utnyttelsen av norske grovforressurser i distriktene er det avgjørende at omsetningsregionene for melkekvote fortsatt følger fylkene. Det har foregått en betydelig strukturendring i foredlingsindustrien, og det er lagt ned betydelig kapital i foredlingsanlegg som er tilpassa produksjonsfordelingen i landet. Dagens omsetningsregioner må videreføres for å forsvare investert kapital i foredlingsindustrien.

13.Birøkt

Nord-Trøndelag Bondelag mener rammevilkårene for birøkt må styrkes.

14.Skatt, avgift, avskrivninger, fond

Nord-Trøndelag Bondelag er svært kritisk til at den nye Regjeringen har gjennomført to endringer i skatte- og avgiftspolitikken som vil påføre landbruket betydelig kostnadsøkning framover. Dette gjelder økt dieselavgift og negative endringer i forbindelse med fjerning av arveavgiften. Nord-Trøndelag Bondelag mener næringa må få beholde muligheten til å skrive opp inngangsverdier ved eiendomsoverdragelser. Vi krever i alle fall at disse negative endringene kompenseres!

Investeringsfond med skattefordel

Innføre investeringsfond med skattefordel i jordbruket, etter mal av skogfondsordningen. Dette er tidligere omtalt i innspillet.

Vår dato	Revisjon	Vår referanse
02.03.201		15/00848-11
6		

Avskrivningssatser

Øke avskrivningssatsene i landbruket.

15. Annet

a. Inn på tunet

Nord-Trøndelag Bondelag mener en bør stimulere til en forsterka satsing på Inn på tunet.

b. Skog

Bevilgningene til skogsveger og skogbruksplanlegging bør økes. Skogbruksplanlegging og miljøregistreringer øker aktiviteten i skogbruket, og legger til rette for økt hogst. Dette må prioriteres sterkere framover.

c. Kompetanse, forskning og utvikling

Det er svært viktig å sikre kompetansetiltak, forsknings- og utviklingstiltak for å utvikle god agronomi og ressursmessig god landbruksproduksjon i Norge framover. Blant annet gjør klimaendringene og internasjonal ressursknapphet dette svært viktig.

Etter vår oppfatning vil midler til kompetanse, rådgivning, forskning og utvikling være svært viktig for lønnsomheten i landbruket fremover. For å sikre konkurransekraft i framtida må vi produsere enda bedre produkter på en enda smartere måte. Det må utvikles bedre sorter, som er optimale under våre forhold med tanke på avling og kvalitet. I et høykostnadsland som Norge må næringa være i front i forhold til å ta i bruk eksisterende kompetanse og utvikle ny kompetanse.

Hvor sulten en som produsent er med hensyn på å tilegne seg ny kunnskap og hvordan dette implementeres i egen bedrift, vil være avgjørende for hvordan en lykkes. Norsk landbruk og matproduksjon er dermed avhengig av en landbrukspolitikk som vektlegger midler til kompetanseutvikling, både i form av et solid rådgivningsapparat og forskning og utvikling.

Aktører i rådgivningsapparatet merker nå store utfordringer med hensyn til å rekruttere fagfolk med riktig kompetanse. Dette er et alvorlig varsko. Det er derfor en meget viktig strategi for norsk landbruk å sikre gode forsknings-, utdannings- og kompetanseinstitusjoner på landbruk i Norge.